

[Lembourn.]

ikke enig med mig i, at hvis vi kommer i en situation, hvor en virksomhed med en særdeles nyttig, men også forurenende produktion på grund af forbud bliver nødt til at ophøre med stort kapitaltab og arbejdsløshed som følge, var det rimeligt, at der fandtes støttemuligheder, som kunne hjælpe den igennem en overgangsperiode, indtil den kunne opretholde den samme produktion uforurenende?

Det er umuligt for os på nuværende tidspunkt at overse, hvad denne lov vil medføre, og det kan, da der vitterlig er en mængde forurenende virksomheder, blive meget alvorligt. Vi er enige om, at vi skal stoppe forureningen, men kan det ikke komme til at koste os en masse menneskelige tragedier med ledighed og meget store kapitaltab, som man kunne undgå ved støtteforanstaltninger?

Med hensyn til det, jeg sagde om afgiftssystemet, var det, som ministeren nævnte det, en idepolitisk diskussion. Jeg forstod på ministeren, at han faktisk ikke længere tror på den liberale markedsøkonomi, men det gør jeg. Jeg mener stadig, at det er den mest effektive. Jeg mener stadig væk, at den eneste måde, man kan få en effektiv kapitalallokation på, er ved at følge rentabilitetsprincippet. Det viser sig da også, at man i de østlige lande, hvor man tragisk har forsøgt sig med et centraliseret socialistisk system, nu forsøger at finde frem til en eller anden form for liberalisering af systemet, fordi man er klar over, at det har været uheldigt, hvad man hidtil har gjort. Man har haft enorme vanskeligheder med at finde en effektiv kapitalallokation. Derfor nærmer man sig i virkeligheden det system, som man har i den vestlige verden. Samtidig har vi forsøgt at begrænse det rent liberalistiske system og er nået frem til en blandingsøkonomi, som vi prøver at opretholde på den måde, at den offentlige sektor spiller en stor rolle og har en betydelig indflydelse, men hele tiden indbygger sine ønsker i det liberale markedssystem, som er det egentlige grundlag. Det mener jeg fortsat vi skal gøre, og det skal vi også gøre her i miljøpolitikken. Men det behøver ikke at betyde, at de rige virksomheder bare kan fortsætte med at forurene, for tanken er selvfølgelig,

at man indbygger afgiftssystemet og afskrivningsreglerne i den liberale markedsøkonomi, sådan at det ikke betaler sig for virksomheden at gøre det. Lige gyldigt om den er rig eller fattig, vil den efter et normalt rentabilitetskriterium holde op med det. Jeg mener altså ikke, at man kan argumentere for et egentligt socialistisk synspunkt, som ministeren her gør, via forureningspolitikken. Her kommer vi altså til at støde voldsomt sammen, for uanset at vi har det samme menneskelige mål, er metoderne ideologisk præget.

Til sidst: jeg fik ikke noget svar på spørgsmålet om prioriteringen. Ministeren lover os i sin fremsættelsestale, at pengene skal hentes ved en omprioritering. Hvor skal de hentes?

Arne Christiansen: Vedrørende ministerens bemærkninger om tilskuddene, som hr. Lembourn også har været inde på, vil jeg gerne henvise til bemærkningerne til lovforslaget, hvor det side 34, sp. 2, siges, at man har imidlertid foreløbig besluttet at henholde sig til den langsigtede målsætning osv. Jeg vil gerne spørge ministeren, om han i tilfælde af, at der i overgangsperioden viser sig vanskeligheder, er parat til at sige, at dette er en foreløbig vurdering, og så ændre standpunkt, for jeg tror, det vil have betydelig interesse, ikke mindst for vor industri.

Jeg vil gerne takke ministeren for tilsagnet om, at vi kan drøfte dette alvorlige erstatningsspørgsmål i udvalget. Men jeg mener ikke, at man kan generalisere og sige, at fordi et sådant krav er rejst, er det et tegn på, at man vil standse samfundsudviklingen her. Der er, som jeg sagde i mit første indlæg, tale om lovligt etablerede og forsvarligt drevne virksomheder. Men jeg takker som sagt for, at vi kan drøfte det.

Ministeren for forureningsbekæmpelse (Kampmann): Først en bemærkning til hr. Lembourn. Jeg ved ikke, om tiden måske lige præcis er inde til at tage en mere generel diskussion af det liberalistiske-økonomiske systems fortræffeligheder eller mangel på samme. Skal vi ikke indskrænke os til at tage en diskussion om, hvorvidt det er i stand til at løse forureningsproblemerne? Det var det, jeg forsøgte at trække ind i